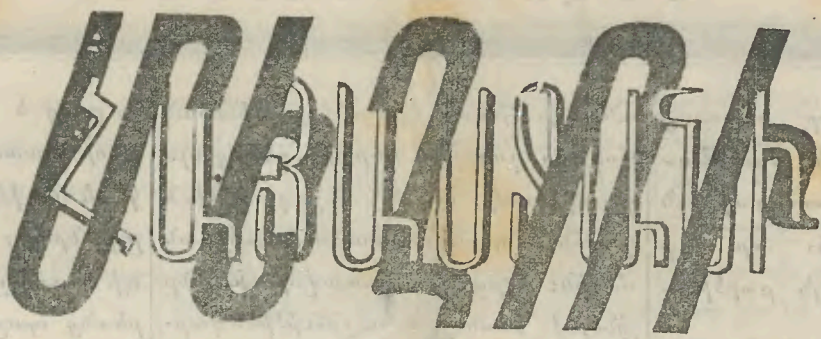

Տարեկան 10 օրով:
վեց ամսուանը՝ 5 և, երեք ամսուանը՝ 3 և., ամիսը 1 և.:
Առանձին նամակներով խրատները 5 կապի:
Խրատները բաց է անել օրացի կարգի և ամիս օրերից
առաջ տեսնել 11—2 ամիս կհաջողի յետ:
Պատարարարացիք գիտում են ուղղակի խրատներն հետե-
ւակ հասցնել. *De red. iazemou Megh Aghacianou, 60 Tug-*
aux, quod Redaction de Meghoun Hahastani à Tiflis.
(Caucase).

Խրատները համարադրված են և թվով համարված են և հասցնելով,
խրատները կարող է փոխել, ուղղել և կրճատել յոթուած-
ները, խրատները իւր վերայ չէ առնում յետ ուղղելից յո-
ղուածները և պահում է երկու ամիս մինչև ցայանքը:
Հայտարարութիւնների համար վճարում են ամիս մի բառին 2 կոպ-
էս, հայտարարութիւնները ընդունվում են հայերէն և օտար լեզուներով:
Հայտարարութիւնները ընդունվում են խրատներով, ձևով կամ
հիւրանոցի տակ պ. Տեր-Յովսէփեանի ծխախոտի խանութում և
պ. Շահմիրզեանի պալիտոմում:

ԱՌԱՋԻՎԱՅ 1884 ԹՈՒԱՆԱՆԻՆ

„ՄԵԳՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ“

ԲՍԱՆ, ԲՍԱՆ, ԱՂՁԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԼՐԱԴԻՐ

Կ'իրատարակվի նոյն ուղղութեամբ եւ յիշքով

Տարեկան բաժանորդագրին է 10 ռուբլի՝ կիսամեայ 5 ռուբլի:

Թիֆլիսում ստորագրվել կարելի է 1) խմբագրատանը, 2) պ. Շահմիրզե-
անի պալիտոմում, 3) պ. Տ. Կրիստիանի գրադարանում, 4) պ. Յ. Շահմիր-
զեանի ծխախոտի խանութում (Սրբորոտու գաղտնիքում) և 5) պ. Տեր-Յովսէփե-
անցի խանութում (Միլիտարի մասը, Եկազկաստ հիւրանոցի տակը): Իսկ օտ-
արադարարացիք թող բարեհաճեն զինել խմբագրատանը. — *Въ Редакцію МЕГΟΥ*
АГХАНИ—Հասցնելով:

ԲՈՒՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. — I) Առաջնորդներ. II) Աղղային, III) Բաղարախան IX)
Բանասիրական, V) Թղթակցութիւնը, VI) Մանր լուրեր, VII) Խառն լուրեր, VIII) Ֆելե-
տոն, IX) Յայտարարութիւնը, X) Պատասխանի խմբագրութեան:

ՏՆՆՆՈՒՄ. — «ՄԵԳՈՒՆ» առաջին ամիսը կը հրատարակվի չորս անգամ՝ Ե-
րեք անգամ, իսկ եթէ միջոցները ներքին և ԶՈՐՍ կամ աւելի անգամ:

ԲՈՒՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բաղարախան ջրի մասին:
Աղղային. — Թղթակցութիւններ
Նոր-Նախիջևանից և Կորիսից:
Քաղաքական:
Մանր լուրեր:
Խառն լուրեր:
Յայտարարութիւններ և ներքին:
Բանասիրական. — Երկրորդ պա-
տասխան:

Թիֆլիս, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 1883 Թ.

Անցեալ տարի «Մեգու» մէջ
քանիցս հրատարակեցան լուրերի-
ցութիւնը շին-Նախիջևանից, որոնք

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԱՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

Ելի խմբիչուն նմանորեն, որ
Բաղարախան ջրի մասին կամ այն-
պէս կարողանան տաճկահայ ամբողջ
զարգացնել, նրան առաջ քնել:
Երևակայութեամբ տեսնելով ամբողջ
այդ զարգացումը՝ եւ պ. Բաղարախան
ասում եմ, բարեկամ, լաւ կըսել և
ստուգել էք արդեօք, որ երբ այդ ամ-
բողջ շարքի, ճանապարհին, առաջից
կամ ետքից նրան հանդէպ գրեթէ լի-
նեն փորձ ուրիշները, բաղարախան թըշ-
նամբները: Կարող է պատահել, որ
մենք վաղայ միջում անգամ մի նոր
տեսակ ձի շինող Ողիսիսի էլ պատա-
հենք, ամբ հիմի գիտութիւնները առաջ
են գնացել, իսկ մենք օչինջ պատրաս-
տութիւն չ'ունենալուց յետոյ, այժմ
զոգուցութիւններ էլ չենք ուղղում ի
զորք դնել:

— Դրանք բոլորը ծառի, պուրի բա-
նի են, ասում է ինձ Բաղարախան: Տաճ-
կահայ ամբողջի գրութիւնը այժմ այն-
պէս է, որ ուրիշ օչինջ չէ մնում անել
կթէ ոչ զեռն ևս (Առաջ 1) — *или*
или пропалъ.

— Բարեկամ, դա կը լինի մի յու-
սանատ գիտութիւն և, ուրեմն, առանց
մի բարի հետեանքի:

— Դա գիտութիւն չէ, դարձեալ պա-
տասխանում է «Ելի» ձևով անգլիայի:

1) Տե՛ս «Մեգու» № 108.

1) Բարեկամ ասած.

գտել միակ հնար դրա համար Բա-
ղարախան ջրի մասին ջրանցքներ
գիտութեամբ բերել չին-Նախիջևան և
դրա շրջակայ գիւղերը, թէ՛ այդի-
ներն և թէ՛ արտերը ուղղելու հա-
մար:

Այս հարցը դրանց շատ տեղա-
կանների ուշադրութիւնը, որոնք և
դրամ ծախելու դրա համար համա-
ձայնեցան, մնացել էր օգնութիւնն ու
թիւրտութիւնը կատարութեան:
«Մեգու» այդ մասին և՛ առաջնոր-
դող հրատարակեց: Երևանի մեծ.
նահանգապետ իւր ուշքը դարձրեց
կարօտ ժողովրդի վերայ և ինքն էլ
բացի թիւրտութիւնից յորդորեց
թէ՛ Նախիջևանի և թէ՛ մերձակայ
գիւղերի ժողովրդը ձեռնամուխ լի-
նելու ջրանցքի շինութեան, որ Բա-
ղարախան ջրի մասին Նախիջևան
և սրա շրջակայքը և այսպէս թե-
թեւեղեց ժողովրդի վիճակը:

Այժմ երբ այդ գործին ինչպէս
լուրէմէ, արդէն ձեռնարկելու պատ-
րաստութիւն է տեսնվում: Կորիսից
թիւրտութիւնը կը ստանում, որ
այս համարում հրատարակուհիք,
և որ ցոյց է տալիս թէ Բաղարախա-
նի Նախիջևան և նրա շրջակայքը
տաննեն, իրաւ է վերջիններին օգուտ
է. բայց այդ առթիւ պէտք է զերկն:

Խոսքը, զէ՛ ինձ մասամբ, ջախջախել:
Մենք այստեղ մի փաստ միմիայն ա-
ռաջ բերեցինք և յետոյ, փաստաբան
քերական իրան բռնեցինք: Մեր դարում
կարգապահ տեսութեանց մէջ ամենա-
զարգացածը, ամենից ապահովը Անդ-
լիան է, բայց ահա քանի դար է, որ
այդ երկրում ոչ մի խիստ միջոց, մի
յեղափոխութիւն պատահած չէ: Անդ-
լիան բոլորովին կուտարական, խա-
ղաղ ճանապարհով է կազմուում ինչքն
իւր մէջ իւր ներքին ոյժերը: Գիտեմ,

տալիս, բայց եթէ Բաղարախան յիշեալ
մտքերը չը լինէին, եւ աւելի կը յան-
գումանէի «Մեգու» զարգացման խա-
մենամտեանը քաղաքացիներ, որ համար-
ձակուել է յիշեալ թերթին մի լրում
զմարդած նախադրեց—կոնսուլէյտ—գու-
րու գալ: Ահա, ժողովրդագետ, այդ
լուրը, — Բաղարախան ամբողջ երկրորդ
հատորը—ամեն հնազանդում են, որ հա-
յերը և Ասորիք Մար-Շինի մասին հա-
ղութեամբ վաճառ բերելու վրայ յար-
ձակուեցան (հրաջէ չէ, բայց ինչ զա-
րուգութեամբ է) և ամբողջին: Հայերից
70 հոգի վերաբեր ընկան: Եւ մեր ա-
զատումը թերթին ու առաջնորդող
վրդասանը այս բաները գրում էին
պատերազմի արհաւիրելից օրերում,
գիտնալով որ հայերը տաճիկ հպատակ-
ներն են, որ աղտաւարութիւնը խելո-
ղելու համար պատերազմական խիստ
օրէնքներ կան և՛ Տաճկաստանում,
իմ այդ աղիւս և հայասէր սրա-
րանների յիշեալ վարմանը եւ ոչ մի
անուն չը տուի և չեմ տալ, այլ մի-
միայն անուանում եմ պարզ մշակա-
կանութիւն, մեծ անմտութիւն: Այդ
բառերիս համար պ. Գաւառում այժմ

89 (46 թուրք և 43 հայ) զիւղո-
րայք, որոնք Բաղարախան ավերում
են և նրա ջրով են գրկել ապրում:
որովհետեւ առանց այդ ջրի նրանց
երկիրը պէտք է անապատանայ:

Պարզ է, որ ոչ երևանի մեծ. նա-
հանգապետ, ոչ էլ կառավարու-
թիւնը թիւրք կը տան և ոչ էլ նոյն
իսկ Նախիջևանից իրանց կը ներն
մի տեղ անապատանայ, միւսը ծաղ-
կեցնելու համար: Նա մանաւանդ որ
Բաղարախան ջրի մասին հարեւարոտա-
րեցնել ընթացքում, նրա ավերում
կեցող բնակչաց սեպհականութիւն է
եղած: Ուրիշ սեպհականութիւն չէ
կարելի լինել: Եթէ Բաղարախան ջրու-
թիւնը կայ, անշուշտ և՛ նրա ավե-
րում բնակիչների պիտոյքներն էլ
աչքի առաջ կ'առնեն և գետից
այնքան միայն ջուր կը տանեն, որ
աւելորդ է տեղական բնակչաց հա-
մար: Ոչ օրէնքն և ոչ էլ խիղճը կը
ներն ուսանց զօրկն սեպհականու-
թիւնից, որպէս զի այլք չահլին:
Մենք կարծում ենք, որ առաջ քան
թէ Բաղարախան ջրանցքի շինու-
թեան ձեռնամուխ կը լինեն, նախ կը
հետադառնան, թէ որքան նա ջուր
ունի, ո՞ր մասը գետի ջրի բաւարա-
րութիւն է ապա տեղական ժողո-

վորդ և որքան աւելորդ է մնում
և ահա այդ աւելորդ մասը միայն ի-
րաւացի կը լինի տանել Նախիջևան:
Անհրաւորութիւն կը լինէր և այն, որ
Բաղարախան աւելորդ ջուր ունենար
և նրանց օրէնքներն օգուտ քաղել
չը կարողանային, միայն այն հիման
վրայ, որ այն իրանց սեպհականու-
թիւնն են համարում տեղական բն-
նակիչք: Իրաւացի կը լինէր թէ՛ դա-
դան և թէ՛ պահանջը տեղական
բնակիչների, եթէ յիշուի Բաղարա-
խան աւելորդ ջուր չ'ունենայ և կա-
րող միայն իւր եղբայրներին պի-
տոյքը լցուցանելու: Այսպիսի զէպ-
քում մենք կարծում ենք, որ բարե-
խընամ կառավարութիւն ինքը թիւր-
քի տալ վերջինեւ ջրանցքի շինու-
թեան, որ ուսանց պիտի շինայն և
այլք անանայն:

ԱՂՁԱՅԻՆ

ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԵԱՆ

5 հոկտեմբերի.

«Առաջադեմ» շաբաթաթիւթի
ներկայ տարւոյ մէջ № 31. «Աղղ»
ստորագրութեամբ յոյուածագիրը կը
նկարագրէ սոյն ամի ուսումնարանն:

Ճառականների օրինակը թողած, Մոսկ-
վայի Նովոօբուսկայա լինիայի աստիճան և
ուսերգում, խորագիւս բրիկաշիկների օ-
րինակին էք հետևում:

Ինչի դուք ուրիշի դուքից բե-
րում էք նրա ապրանքը և իրեն ձեր
սեպհականութիւն վաճառ հանում, որով-
հետեւ տեղը դուքնումը չէր, որովհետեւ
նրա դրանքը չը նշանակեցին թէ դուք
ինչպիսի վարպետութեամբ օրիշի դու-
քանք մտաք և նրա ապրանքը վեր ա-
ռաք:

Եւ, պ. Գաւառում, շատ լաւ գիտելի
և հիմայ էլ գիտեմ, որ Չեռնիշչիկին
անապատութեան մէջ է: Այս էլ գիտեմ, որ
նրա դրանք արգելված է, բայց այդ ամենը
ինչ կապ ունի ձեր արած քաղաքի հետ:
Ոչ, պարոն, ոչ, այդ աստիճան ոտնա-
կոխ մի անգը դուք ձեր խիղճը: Եւ կար-
ծում էի, որ դուք փոքր ի շատե պէտք
է որ խիղճ եւ ունենայիք, թէ և շատ
փողոտաշատ մարդ էք, յար և նման այն
խաչագողին, որ պ. Բաղարախան անքան
գեղեցիկ կերպով նկարագրել է իւր
օգնականութեամբ:

Դուք, օրիշից, զանդատվում էք թէ
եւ ինչի իմ յոյուածագիրում էի
գրել այն ժամանակ եւ, երբ Բաղարախան
գրութիւնը շատ նախանձելի չէր—
փնջաւ: Պարոն, եւ դուք ունեի Բաղ-
արախանի գրել հետ, այլ ոչ թէ նրա անձ-
նական գրութեան հետ: Եւ, ասացեք
ինձ, այդ գրութեան մէջ ինչ նախա-
նձիւթիւն կամ անապատանիութիւն
կար և կայ: Կենարկ սովորական երե-
ւոյթներ են զոքա, ամեն տեղ և ամեն
ժամանակ: Որտեղից գիտե պ. Գաւա-
ռում որ մի և նոյն, և նրանից առա-
ւել նախանձելի, գրութեան մէջ չեն

բղաւում է իմ երեսն ի վեր ամառու-
թիւն, դաւաճանութիւն: — «Գեորգի»
գետին Ալլան իւշինտ (տեսնողը) Ատա-
տոնոյ անունով թող վկայէ) պատաս-
խանում եմ եւ Բաղարախան չ'օջայի
իրան խորհրդով:

— «Не смѣть свое сужденіе имѣть»,
ասում են ինձ, դարձեալ, մեր հայ
Մալխանօֆները:

— Слышаеъ Васко—рохъ, ասում եմ
եւ և լուր, որովհետեւ նրանց չափ եր-
ջանիկ չեն: Ապա թէ ոչ եւ այդ պա-
րոններին ցոյց կ'ուտայի թէ «Гдѣ раки
зимуеъ»:

Հետև 89 դիւղերի սեպհականութիւնը եւ որովհետեւ այդ կողմերում չը կան ուրիշ շատ մեծ գետեր բացի շատ փոքր տառապանքից, ուստի և այդ գետը նոյն իսկ այն դերն է խաղում նրանց համար, ինչպէս օրինակ Նեղոսը Եգիպտոսի համար: Պարզ է, որ գետի ընթացքը կարելի է անշարժ քննարկել և արտաբերել, կենքեր խնդիրն է յուզումը և ինչ, ինչպէս բնիկ այնտեղի բնակիչի համար շատ հասկանալի է, որ առանց այս գետի տեղացիների գրովի թշուառ կը լինի, եթէ չ'առեմ առնու: Առաջ ես չէի հաւատում յիշեալ թղթագրութեան մէջ յայտնած լուրին, որովհետեւ եւթագրիւ անգամ չէի կարողանում թէ մի ընդարձակ երկրի ջուրը կը խնդի, կը տան ուրիշին, թէ կարելի կը լինի մի երկրի բնակիչներին թշուառացնել, միւս երկրի բնակիչներին համար բացայայտ անգիտութիւն եւ ստանում չին Նախիջեանից, սորոց ցից զարմացող երգիչներն են, որ արդէն ձեռնարկում են այդ գործին: Թէ ինչ կը լինի տեղացիների վիճակը Բաղար-չայից գրիվիւց յետոյ—այդ ես չեմ կարող նկարագրել, այնքան սարսափելի է ներկայացնում ինձ ապագան: Բայց կարծում եմ, որ քանի այդ գործը չի վերջացել, քանի որ հնար կայ ապագայ տարածայնութիւնների և անվերջանալի գանդատների առաջն առնել, ուրեմն լաւն այն է, որ այժմեանից մտածեն այդ բանի վերայ:

Ես համարձակվում եմ հրաւիրել երեսներն այժմ համագործակցութիւնը այս ծանրակշիւ հարցի

վերայ և յուսով եմ, որ նա իրան յատուկ մարդասիրութեամբ չի թողնել, որ մի ամբողջ գոտու, որ յայտնի է իւր բնական հարստութիւններով, դո՛ւր զնայ սերիշի բարօրութեանը:

Ուստի և խոնարհաբար խնդրում եմ «Եգիպտոս» մեծ, պ. խմբագրից, որ սա արտասույթ իւր թերթի մէջ, իւր բարձրագոյն կառավարութեան:

Ղ. Մ...եանց.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Քաղաքական ուս և օտարադիր լրագրիչների կատարել յարձակումները միմեանց և յարուցած կասկածները տեղութեանց յարաբերութեանց մասին, վերջին ժամանակ փոքր ինչ նուազեցաւ և կարծես, իբրեւ միմեանց երբեմն չը հասկացողներ, և այժմ աւելի զիտակ հանգամանաց ու կառավարութեանց միտերիմ յարաբերութեանց մեղմացումն իրանց լեզուն և պատկերացումն զուշակողներն այժմ խաղաղութեան քարոզողներ են դառնում: Ուս և անստրիական լրագրիչների մէջ այսպիսի բանակումն առիթն էին Բաղար-չայի թերթիկը գլխաւորապէս Բաղար-չայում և Սերիկայում տեղի ունեցող անցքերն, որոնք ծանօթ են ընթերցողներին: Բայց պ. Բաղար-չայում Ս. Պետերբուրգ զնայի, կայսեր ներկայանալու և ուս նախաբանների հետ անակցութիւնն, պարզեցին իրերը և ցոյց տուին ուսաց կառավարութեան հայեցուածքն և

ցանկութիւնը Բաղար-չայի վերաբերութեամբ: Այս ցանկութիւնը կասկածում է նրանում, որ ուսաց կառավարութեան արարած Բաղար-չայի համար այն աստիճանի զարգացման և ինքնաշահութեան, որ կարողանայ առանց խնամակարութեան իւր բարեկալ և ինքնուրոյն զոյութիւնը ունենալ և ուսաց կառավարութեան ուրախ է ճիշտիւ սահմանադրութեան վերահսկման, միայն իւր իկւղ է կրում, որ նա մի գոյց է անյարմար լինի Բաղար-չայի համար իւր շատ լայն հիմունքով, որը դո՛ւր ծաղրութեան համար աւելի զարգացած ժողովուրդ է հարկաւոր քան Բաղար-չայի: Իսկ եթէ Բաղար-չայի այնքան զարգացած են, որ այդ սահմանադրութիւնը օգուտ քաղել միայն կարող են, առանց վնաս կրելու, ուսաց կառավարութիւնն այդ դէպքում միայն իւր ուրախութիւնը կարող է յայտնել և երբէք չի ցուցիլ ճիշտիւ սահմանադրութեան վերահսկման համար: Այս մասին պ. Բաղար-չայում հաւաստեցանք, որ վերահսկման սահմանադրութեան մէջ պիտի լինի փոփոխութիւնը այն յօդուածներէ, որոնք երկուց են ազդու և վնաս կարող են առաջացնել:

Այսպէս Բաղար-չայի քաղաքական վարչութեան վերաբերութեամբ կատարեալ համաձայնութիւն է Ս. Պետերբուրգի արքունիքի և Բաղար-չայի կառավարութեան մէջ: Պ. Բաղար-չայում Վիեննա գնալով տեսնելով է այստեղ և արտաքին գործոց նախարարի հետ, որ յայտնում է նրան անստրիական կառավարութեան հա-

յեցուածքը, թէ Բաղար-չայի իւր բարօրութիւնը պիտի օրոնէ Բաղար-չայի հետ համաձայնութեան և Բաղար-չայի իւր իւր մէջ զէպի նա: Այստեղ ոչ մի զարգացման նպատակ չ'ունի Բաղար-չայի վերաբերութեամբ, այլ կամենում է նրան բարեկալ զրացի ունենալ և առեւտրական զաշն նրա հետ կապած յօդուածէ՛ աւստրիական կայսերութեան և նորարոյցը Բաղար-չայի նիւթական յաւաքարիմութեան: Այս այն Աւստրիայից լսեց պ. Բաղար-չայում, որը զրգման և խաղիւրի վերաբերութեամբ Բաղար-չայում պատահած անստրիկ զէպերն և կարծես ցոյցերը Բաղար-չայի դէմ:

Մեծ է այժմ Բաղար-չայի զեւտրական հարցն, որը համար ուղարկած է Բաղար-չայի գնալու պ. ուղարկան և տարախոյ շը կայ, որ այդ կետում էլ կատարեալ համաձայնութիւն կը կայանայ Ս. Պետերբուրգի արքունիքի և Բաղար-չայի կառավարութեան մէջ: Բնական է, որ Բաղար-չայի զինուորական նախարարն առեւ պիտի լինի, քանի որ Բաղար-չայի զօրքը կազմողները առեւ սպաներն են և այսօր Բաղար-չայի զօրաց սպաների մեծամասնութիւնը առեւ են, որոնց պարտական է երկիրն իւր կանոնաւոր զօրաց կազմակերպութեամբ:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Շալոյց կողմէն Բաղար-չայի ընկերութեան խորհրդի նախագահը, պ. Ալեքսանդր Անանեան, խնդրում է արդի զինուորական ընկերութեան արդի անդամներին, հետեւեալը— Շալոյց կողմէն Բաղար-չայի ընկերութեան խորհուրդը խոնարհաբար խնդրում է ընկերութեան արդի անդամներին շնորհ ըրել իրարեկի, ամսին 20 ին, առաւօտեան 11 ժամին, պ. Գրիգոր Արծրունու թատրոնը, ընկերութեան ընդհանուր ժողովին, ընկերութեան ընդհանուր ժողովի նախագահ և քարտուղար, խորհրդի չորս անդամ և չինգ փոխանդամ ընտրելու, ընկերութեան հաշիւները վերատուգող յանձնաժողովի ղեկուցումը լսելու և յանձնաժողովի կազմած հրահանգը ընկերութեան ելեւտից ընդհանուր հաշիւը վերատուգող յանձնաժողովին համար ընկերութեան հաստատելու:

Մեղ հաղորդում են Հաղար-չայի, որ թիֆլիսեցի մեծ, պ. Ալեքսանդր Գաբրիէլեան Արա խաղիւսանող գնալով Հաղար-չայի վանքն ուստ և տեսնելով Դեւտի (Չարագետ) վերայ կիսաշէն կամարը, որ սկսել էր շինել նոյն վանքի վանահայր Յովսէփ վարդապետ խաղիւսանողը, խոստանում է կամարի շինութիւնը շարունակելու համար 1,000 ուրլի, որոց 300-ն արդէն տուած է նիւթեղէնի պատրաստելու համար: Այս նախադր յայտնում է իւր շնորհակալութիւնը պ. Ա. Գ. Արամաղլեանին, որ շինելու էր անհիշելի վարդապետները պաշտպանել, որ նա ներկայացնում է,

Հայկունի,
(Եւ շարունակելի):

«Մշակի» № 174-ում կարդալով «Նոր կաթողիկոսի ընտրութեան առթիւ» *** ստորագրութեամբ յօդուածը, որ պահանջում է կաթողիկոսական ընտրելիների կենսագրութեամբ ծանօթացնել հայ ժողովրդին նրանց արժանաւորեանք և թերութեանց, մեղ երեւցաւ նախորդներն մի հայ եկեղեցականի կենսագրութեան, որ մի նեղ և անձնական հաշիւներով շարժող չլիւսի նպատակի պտուղ է և որքան մեղ յայտնի է պիտի հրատարակվի Վիեննայում:

Ոչ բարեմիտ նպատակով գրած կենսագրութիւնը ոչ թէ չեն պարզել ժողովրդի առաջ զորքն, այլ նրան միայն խաղաղ կ'անան շահանդիւրների և կրքերով թեղաղլածների ձեռքին յամանակը կը պարզէ հարցը: Ցաւ է, որ ոչ աղիք և եկեղեցւոյ շահերն նայելով է գործում, այլ լոկ անձնական կրքով և հաշուով:

Ամսոյ 19, շաբաթ, թիֆլիսի ժողովարանում յօդուած շալոյցեանց Բաղար-չայի ընկերութեան կը լինի նուազանդէս (կոնցէրտ), որին ի միջի աչոյց կը մասնակցէ Ս. Պետերբուրգի կոնսերվատորիայի աւագ ուսուցչուհի օր. Պ. Գալ, որ հիւր է եկած թիֆլիս իւր առաջնութեան կազմակերպութեամբ և չը նայելով իւր տկարութեան վնասանքները յօդուած Հայաստան ընկերութեան տուած կոնցէրտին: Սոյն համակրութիւնը դէպի ընկերութեան ցոյց է տուել իւր մասնակցութեամբ երիտասարդ արտիստ ջութակի վերայ նուագող պ. Գրիգորին, որին արդէն թիֆլիսը ծանաչում է և գնահատել է նրա տաղանդը: Բայց արանցից մասնակցելու են տեղական ոյժեր օր. Մանէ Ալիբեկեան, տիկին Նուշէ Ղամբարեան, պ. Օպօլինին և թիֆլիսի թատրոնի դերասաններ՝ տ. Տօլտայեան և պ. Բուխալեցի:

Նուագահանդէսը նայելով սրբորամբն հետաքրքրել է լինելու և ցանկանում մնալ, որ նիւթական կողմից էլ յաջողութեան գանի Հայաստան ընկերութիւնը իւր բարի ձգտումները զըպրոցական գործում իրաւորեւեւ համար: — Կոնցէրտից յետոյ կ'սկսուի պար:

ԲԱՂԱՔԱՆԻՑ մեղ զրում են. — Լուսն ենը, որ մատուցութիւն կայ շուտով Բագուում մի հայկերէն շաբաթական հրատարակելու, և ինչպէս հաւատացնում են, այդ բարենպաստ գործի սկիզբնապատճառը մեծաւոր Միքայէլ Իւանիչ Լաղարեանցն է, իսկ խմբագրատան կառավարիչը պիտի լինի Մարգ. ընկ. Կոստան մեծ, պ. Գալստեանցը: Ի սրտէ ցանկանում ենը յաջողութիւն:

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՍՏԻՑ պ. Թովմալը գրում է. — Ցաւալի երեսից, Երեւն, 28 ին հոկտեմբերի տանում էին երեսները յանձնելու մի վարդապետի սպանութեան մէջ մեղադրութեան, դա էր Լեւոն Ալիբեկեան, Լուսն ենը, որ տեղի սրիկաների մի խումբ զարուգուր նայով գնացել են դաւաճական կառավարութիւնից իրենց սիրելի ընկերոջ ծանապարհ ձգելու, տակաւն պարսն գաւառապետ արգելել է...

Այդ տեղից այդ խումբը հարսն հուրայով ուղղուել է զեղամիջով գէպի եկեղեցին: Եկեղեցւոյ օրհանում նոյն հանգէսը երկար շարունակուելով, երբ արգելք է լինում զարդի վարժապետի պարապմունքը, որը այդ միջոցում ա-

զլին վրայ բռնած ունէին: Գնդարուստը չի ընկնի և չի անհետանալ: Նըրանք իրանք, անշուշտ, կ'ընկնեն, և կուգայ ժամանակ, երբ կենդան և հասարակութիւնը բնաջնջ կանեն նրանց աշխարհիս երեւոյց, չը թողնելով մի քար անգամ այն շինութիւնից, որ հիւր նրանք այնքան աշխատանքով կառուցանում են: Եւ որքան նրանք հաստատաւորութեամբ, եւանդով և յաճախ-յաճախ արտայայտում են իրանց անդին գործունէութիւնը, նոյնքան նրանց աւելի կը մտնայ հասարակական վերջնականութեան ժամը: Եւ սիրում եմ յուսալ, որ այդ ժամը այժմ ես հաւատ չէ...

Ցաւը սրտի վերջացում եմ խօսքս «Կայծեր» տեղեկացիայի վերաբերութեամբ մի ընդհանուր նկատողութեամբ: Մենք զարմանալի արդ եւնք: Մեր մէջ ամեն բան թաւա և ամեն բան զըննվում է անձնական, եսական տեսակէտից: Մեր մէջ անհատը ամեն իրաւունքը վայելում է և անձնականութիւն է, իսկ ազգն ու հասարակութիւնը կարծես նոցա խաղալիքն են: Մեր մէջ անհատն իրաւունք ունի ամբողջ ազգը, ամբողջ գաղութարդիւր և հասարակութիւնը հայոցիւ, անարգել, առանց փաստի նրանց օտից մինչեւ ցղուի զուտ, աւագակ, անբարոյական, աղբ, անբան անուանել, ամեն վնասակար գաղափար նրան քարոզել, ամեն տեսակ վարդապետութիւնով կերակրել, նորա ընկերական կապը խղիւ միջոցներ ցոյց տալ, նորա սրբութիւնը անարգել, նրան վնասակար ծանապարհով առաջ-

մեղ, որովհետեւ սա անհատ է, դատաւարուն է. իսկ ամբողջ ազգը, հասարակութիւնը թշուառացնելու, մատնելու ոչինչ է, ամեն անհատի իրաւունքն է: Ամեն անհատ իրաւունք ունի մեր մէջ ամեն յանցաւորի և հերիախի մեր վարդապետութիւն տարածելու, ինչպէս ժողովրդի մէջ—զա խղիւ և համոզմունքի ազատութեան անուամբ ներկել է և հասարակաց շահերի դէմ դաւաճանութիւն և մասնութիւն չէ. իսկ ազգային անհատին դատել ու դատարանը մասնութիւն է: Այն ներկայումս այն սխալ հայեցակէտն, որ տիրապետող է մեր մասուլի մէջ: Սա մի զարհուրելի հայեացք է, զէպի կուրուտ տանող ծանապարհ է, որ հարկել է մեղ համար մեր մէջ տիրապետող անսահման ետաքրութիւնը, որից զուր, կարծես, դժբաղդարար մեղ համար կանանք չը կայ:

Ի՞նչ է մի Բաղար-չայի կամ մի Հայկունի մի ազգի կամ հասարակութեան առաջ—զոր Բայց եկ տես, որ ամբողջ հասարակութիւնը ցնխի մէջ կոխել, անարգել, մոտեցնել, վնասել, նոցա իրաւունքն է, իսկ Բաղար-չայի կամ Հայկունի ոչ թէ անձին, այլ նոցա յայտնած սխալ և վնասակար գաղափարին ձեռք տալ մի համարձակութիւն—ապա թէ ոչ մասնիչ և և դաւաճան: Այս քեզ մեր ետաքրութեան իրաւաբանութիւնը:

Միւս անգամ մենք ցոյց կը տանք պ. Փաւստոսին նորա աշխարհագրութեան պատմութեան գիտութեան աստիճանը, Փաւստոսին, որ այդ մասին շատ ընդարձակ տեղ է տուել իւր յօդուածում, թէ կ'աւելի զարգացան և երբեք զարգան քան էր, մինչդեռ «Կայծեր» ղեկավարին, որ զլիւստըն է, առանց ուղարկութեան թողած է, երկի ձեռքն ու չէ կողջ այն անհիշելի վարդապետները պաշտպանել, որ նա ներկայացնում է,

Հայկունի,
(Եւ շարունակելի):

Հակերտաց հետ պարագային է եղել երկուցուկում լինելը, վարձարեւոյ դուրս գալով խնդրում է հեռանալ, և երբ նը-րանք աւելի ևս վեր են քաշում դուռ-նի ձայնը՝ պարտնը նշանակում է նը-րանց անունները, ահա այդ միջոցում բացվում է սրկանների աւելի փառաւոր տեսարանը, որ շատ տխուր տպաւո-րութիւն է գործում աշակերտաց վե-րայ: Այս դէպքը շատ նմանութիւն է ունեցել անցեալ տարուան սրկանների արածին, որի մասին պ. զաւառապետի օգնական Բ. Ջալալեանը գործ է դրել հարկաւոր միջոցները: Լսում ենք, որ այս տարի ևս դպրոցի հոգաբարձու-թիւնը մտադիր է խնդրելու պ. զաւա-ռապետի բարի ուշադրութիւնը պահ-պանել դպրոցը սրկանների յարձակ-մունքից:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բազում հայ-մանկիկները եւ միջնակցի աշակերտներ — Բազում, երկուրդ տարին է '), որ պարսկաց միջնակցի մասին առաջին տասն օրվայ ընթացքում մի տեսակ տարօրինակ երևոյթներին — ահ ու սար սափնների է ենթարկուի: Իւր ըրիտոն-կայ համեստ ազգաբնակիչները, Բա-զում է, այդ օրերում իրա կիսա-նը-րապետ հանդերձից մերկանալով գրեթէ ծածկվում է պարսկաց ամենամոլեռնող թանձր ու նեխուած վերմակով: Այդ օրերում է, որ պարսկեր իրանց բաց գլուխներին սուր դաշոյնի հարուածներ տալով, ոտաբորիկ և արտասուածք տալով տոնում են Մեծն Ալիի որդի իմամ Հիւսէյնի սարափելի մահուան տարեդարձը, որը տեղի է ունեցել ա-նիծուած Նէյնաւանի լայնատարած ան-մարդաբնակ սահրայում (գաշտում): Այս, այս օր է, որ բազմաթիւ թմրուկ ու ծնողները իրանց սիրտ հալ ու մա-շող ձայնով գոչում են Ամիր-ալ Մե-ծմիւնիի գերդաստանի չարաշար մահ-ուան օրը, որ կատարուեցաւ Քերրա-լայի աւաղոտ — անշուք անապատում: Այս, այս օր է, որ իւրաքանչիւր մո-լեռնող պարսիկ վայրենաբար հառա-չելով, պուռով անիծում է Մեղրէի հզոր իշխան Եղիշին և նրա անխղճ ու խտաբարոյ Ծուրի նախարարին, — ո-րոնք գործեցին այն դարհուրելի ոճրա-գործութիւնը:

Ուրեմն պարսիկները, որպէս մոլեռ-նող պաշտող իմամ Հիւսէյնի և նրա գաղափարներին, այսօր կատարեալ ի-րաւամբ տօնում են այդ սոսկալի և զեռնագործութեան տարեդարձը: Բայց սակայն, մի հետաքրքիր հարց, կամ լաւ է տեսլ, մի քառանկի տեսարան, որ մեր աչքին օտարաւոր ներկայա-ւոր զրոյում է այս երկուսու գրեթէ — զա մեր հայ ոմանց երկտարաբար այդ օրոյնք ընդմեջեմ մասնակցելն է, նրանց զինգիւս խանայ (սուղատուն) յաճախելն է, զաւտում օթադիւն հա-մար զանազան տնային զարդեր հոգալ ու անօրինելն է: Դեռ, մենք յիշում ենք, մին յուզմունքը, որ այդ տեղ բարձրացաւ Մշակի թղ. պ. Ա. Ա. Բ. բողոքից, որով նա մի համեստ ակնարկ էր ձգել ոմանց գունդիկ հայ կանանց

1) Նախընթաց պար. նախագաղտաց խիստ տնօրէնութեանց շնորհիւ, այդ միջնակցի տօններին պարսիկը չէին հա-մարձակվում մէջիցից դուրս հանդէս կատարել: Բայց այսօր նախագաղտա-րտան հանդէսում էին կատարում ի-րանց տօնի այլ և այլ ձեւերը:

սովորած գնալու համար: (Գտափեա-ուեց պ. Ա. Ա. Բ.):

Արդեօք մեղ էլ կը դատափեալ (ա-պա մի փորձեն) եթէ, որ մենք սեա-սորութեամբ մասնացոյց անենք մյն հայ երկտարաբար, որոնք իրանց կեանքում, այնքան չեն նպաստել (նիւ-թաղէս) իրանց դաւան ու արիւնակից հողերովանաց, ինչքան, որ այս ա-շ ու ւ ր ա ի օրում վարձատրում էին մարտէյխան (ողորդող) Շահթաթի մօլլայ Միհամէդ Գուլին: Մենք էլ հարտահարուելու ենք, որ ասում ենք, այդ հայերը միշտ խոյս են տալի թա-րոնից (բառ դպրոցից) և յաճախում են զինգիւս-եալանները: Այս, խոյս են տալի հայ դերասանի մի թաշկինակի պահանջին, բայց այսօր, իրանց տան մարդը զարդերը տալիս են զաւտում օթադիւն և չէրիկ ու գիւղէտտայ-բաղ-չիւններին: Դէհ, թող լուծէ այդ կնճառտ նկատողութիւնը, ով կը փտահի: Արդ-եօք, ինչ սպեղանի կ'ամոքէ մեր այդ խոցոտված անքուծելի վէրքը: Ինչ խոս-քով կը միջնակցի մեր բնկուած ու խոշտանգուած սիրտը: Գուցէ մեզ կը պատասխանեն, որ զորքս էլ հայ-մահ-մէդականք ենք (հայ): Բառ չարաբանաց ուրբաթ գիշեր սրանք ինչպէս պիտի Զուգային (թէ Եղիշին) անիծեն: Այս ջանքը զեռում, Միհամէդականք սուրբ երրորդութեան փրկատիւն, Աստուած չէն դաւանում, այսքը մեր սրբութիւն-քը պիտի են կոչում: Բառ հիմա, որ այդպէս է, մենք զորանց հետ ինչպէս կարող ենք լծակից վրեժ և ինչպէս կարող ենք այդ մուսկէմաններին մեզ աղակալան կոչել: Ենթադրեմք, որ մենք չէնք նրանց ընդունում ենք իբրև ազ-գական, բայց արդեօք, Ալլահի հզոր մարգարէի իրաւացի չարեաթը թոյլ կը տայ իւր հաւատացեալ ուղղափառ իւ-րաւորին, որ զգալուրինս իրա ազգա-կից կոչէ: Այս, հայի յետիւն խելքը — թէ ծայրահեղ յամառութիւնը:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԵՆՆԵԱՆՅ
Հրատարակիչ Հ. ԷՆՖԻԱՃԵԱՆՅ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Հայոց Կովկասի Բարեգործական ընկերութեան» խորհուրդը խնար-հարար խնդրում է ընկերութեան ար-գոյ անդամներին շնորհ բերել կիւ-րակի, ամսի 20-ին, առաւօտան 11 ժամին, պ. Գրիգոր Արծրունու թա-րոնը, ընկերութեան ԸՆԴՀԱ-ՆՈՒՐ Ժողովին, ընկերութեան ընդ-հանուր ժողովի նախագահ և քա-րտուղար, խորհրդի չորս անդամ և հինգ փոխանդամ ընտրելու, ընկե-րութեան հայրենիքը վերատուգող յանձնաժողովի գեկուցումը լսելու և յանձնաժողովից կազմած հրահանգը, ընկերութեան ելեմանից ընդհանուր հաշիւը վերատուգող յանձնաժողովի համար՝ քննելու և հաստատելու:

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՎԱՐՁՈՒ-ԹԻՆԵՐ:

Հասցեայում է հասարակաց դի-տութեան, որ քաղաքային վարչու-թեան տան ՄԱԳԱՋԻՆՆԵՐԸ

պատրաստ կը լինին մինչև 1884-ի յունվար ամիսը: ուստի և այն ան-ձինք, որոնք կամենում են վարձել խ ա ն ու թ նոյն տանը, հրաւիր-վում են այժմէն իսկ յայտնելու վար-չութեան իրանց ցանկութիւնն, որ-պէս զի, ըստ այնմ շինվին և մագա-ղենների բաժանումներն և հարկ չը լինի յետոյ կրկին վերաշինութիւնա-նել: Յայտարարութիւնը այս մասին ընդունվում են քաղաքային վարչու-թեանում ամեն օր մինչև 2 ժամը կէսօրից յետ:

Մամուլի տակից դուրս եկաւ

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵՋՈՒԻ ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՏԱՐԵՐՔԸ
ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍԸ
Աշխատարարութիւն Ն. ՏԵՐ-ՂԱՆՆԻ
ԳԻՆՆ Ե 50 ԿՈՊԵԿ:

Վաճառվում է կենդանական զը-րավաճառանցում: — Գումարով զը-նդները 20% զեծումն ունին:

ԹՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐԲ
Կազմեցին Գ.—Բ. և Պ.
Մտն ա ու ջ ի ն — ամբողջ թուր 35 կոպ., — Մտն Ե Բ Կ Բ Դ — կոտորակներ 45 կոպ.: Գումարով գնողներին 20% զեծումն, վաճառվում է կենդանական գրավա-ճառանցում:

Մ. Ղ. Բ. Ի. Ի.

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՆ
Դիւլա (հէքիթ) Գիւլ. Ն. Նեա-մելով, Թարգ. Մ. Մամիկոնեան. — Եթեհեռակ (Ի. Տուրքեհեռակ) Թարգ. Գ. Յովհաննիսան. — փայտաշէն խորձ. Թիւր. Սպիտակ տունը (զլ. XII—XV) Գիւլ. Ն. Տ. Աւետիքեան:
ՀԵՏԱՔՐԲԻ ՏԵՂԱԿՈՒԹԻՆՆԵՐ.
Օրագրակի հնարողները (վերջ) Մար. Գամեռլեան:
ԱՅԼ ԵՆ ԱՅԼ.Բ.
Հրէաների բարեգործը: ԶՈՒՐԱՃԱԼԻԲ.
Մանկական խաղ (Կանթիֆի). Արշակ. — Հանելուկներ (2 հատ) — Իբրաւս.

Քաղաքային վարչութիւնը հա-տուցանում է հասարակաց գիտու-թեան, որ ներկայ նոյեմբերի 18-ին, յերեկը 12 ժամին կը լինի աճրդա-խօսութիւն կապալով տալու համար քաղաքապետական ԳԵՏԻՆՆԵՐ:
1) Հաւարարի գիւնը, զաճ մշակի-լու համար 229 դեսետին և 1360 քառակուսի սաժէն տարածութեամբ, 1-ից յունվարի 2884 ամի մինչև 1 յունվարի 1887 թ. ժամանակա-միջոցով:
2) Կուկիայի գետինը (գաշա) 888 դեսետին և 1800 քառակուսի սա-ժէն, որ հողագործութեան համար է յարմար, արօտատեղի է և այլ տըն-տեսական ձեռնարկութեանց պիտանի, առաջիկայ գեկոմներին 1-ից երկը տարի ժամանակով:
3) Նաւթլուխի գետինը 194 դես-ետին և 160 քառակուսի սաժէն, որ յարմար է տաւար արածելու, խոտ հնձելու և ազարակային բերքեր մը-շակելու համար, 1-ից յունվարի 1884 թուականի մինչև 1-ը յուն-վարի 1887 թ.:

Պայմանները կարելի է տեսնել քաղաքային վարչութեան գրասենե-կում առաւօտան 8 ժամից մինչև 2-ը կէսօրից յետ ամեն օր, բացի տօնիցից:

Թիֆլիսի քաղաքային վար-չութիւնը:

Այսու հասուցանում է ի գիտութիւն հասարակաց, որ ներկայ նոյեմբերի 1-ից յօգուտ քաղաքի կարգադրած ՀԱՐԿԵՐԻ ընդունելութիւնը տե-ղի կ'ունենայ նրա գանձարանում ա-ռաւօտան 9 ժամից մինչև 2-ը կէ-սօրից յետ և երկուցեան 6 ժամից մինչև 8 ժամը:

ՄԱՍՈՒԼԻ ՏԱԿԻՑ ԴՈՒՍԻ ԵՎԱԼ և բոլոր հայ գրավաճառների մօտ ծախվում է վարքէլ ՏԵՐ-ԳԱՐԵԼԻԱՆԻ ԸՆԴՀ. ԱՃ. ԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՍԻ, ուսումնական և բնական մասն: ԳԻՆՆ Ե 30 ԿՈՊԵԿ:
10—4

Վիճակի սրբազան առաջնորդի հրամանաւ՝ Բէթղէճմի ս. Աստուա-ծածնայ եկեղեցւոյ հովանաւորու-թեամբ բացուեց
ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԵԶ
ուր այսօրուանից ընդունվում են իր-կու սեռի 5—7 տարեկան մանուկ-ներ:
Հին Բէհրութեան փողոց, տուն Բաստաւեանի, № 10.
Վարժուհի — Կարապետիչ
Օր. Սալոմէ Երեցեան.
Օր. Սօֆիա Գարեշեան.

ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ԳՐԵ-ՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴ-ՐՈՒԹԵԱՆ Վ. ՍՋՈՒԹԻՒՆ
ՆԸ խոնարհարար խնդրում է ընկերութեան յարգելի աշխա-տակից — անդամներին, որ բա-րեհաճեն հաղորդելու վարչու-թեան մինչև առաջիկայ գեկ-տեմբերի 1-ը ընկերութեան փրաբերաւ կարեւոր տեղեկու-թիւնները:
Փոխ-նախագահ՝
Գ. Ա. Զ. Երմանց.
Ատենադպիր՝
Գ. Շահրուգաղեանց

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԴՈՒՍԻ ԶՎՏԵՐԻԱ-ՑՈՒՄ.

Ինձ համար ամենաքաղցր պար-տաւորութիւն եմ համարում յայտ-նել յարգելի հայ ու ս ու լ ջ ա կ ա ն դ ա թ ի ն և հայ երիտասար-դ ու թ ե ա ն, որ Զուկերիայի Քուր քաղաքում կարելի է երկու տարուայ ընթացքում խիստ ա ժ ա ն բայց վայելուչ ապրուստով Հ ե ր բ ար ա Ց Ի լ լ Ե ր ա կ ա ն ուղղութեան (ամե-նաընդունուած) մաս կա վ ա ր ժ ու թ իւ ն ը սովորել: Մանրամասնու-թիւնն իմանալ ցանկացող պարոնե-րը թող բարեհաճին զիմե ինձ հե-տեւալ հասցէով:

Въ Швейцарію. An das Lehrerse-
minar zu Chur. Herrn D. Kalanta-
rianz in Chur Schweiz.

Բ. ՇԱՀԼԵՐԻԵԱՆԻ
ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ԴՈՒՍԻԱԿՈՒԹԵԱՆ
ԳՐԱՎԱՃԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԹԻՓԼԻՍԻ
Մ Ե Զ
Բաժանորդագրվում են ամեն տեսակ պարբերական հրատա-րակութիւններին, ինչպէս տե-ղական, Ռուսաստանի, նոյնպէս և Արտասահմանան:
Հասցէն. — Тифлисъ. Въ Га-
зетное Агентство В. Шавер-
дова.
(5) 10—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՎԱՐՁՈՒ-ԹԻՆԵՐ ԻՐ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ
միջ նշանակելով 26-ին ներկայ նոյ-նեմբերի աճրդախօսութիւն 1) զէպի վերայի կամարժը տանող զաւելայրը քարելու համար, 2) Միխայիլովսկի կամրջից մինչև Վերայի կամարժը տանող Կրոնիկ փողոցի հարթելու, քարելու և քարած տեղերը կրկին քարելու համար, հրաւիրում է այս աշխատանքներն կապալով իւր վերայ առնել ցանկացողներին ներկայ լինել աճրդախօսութեան կէսօրվան 12 ժա-մին: Պայմանները կարելի է տեսնել վարչութիւնում ամեն օր առաւօտա-նան 10 ժամից մինչև 2 ժամը կէս-օրից յետ:
1—3